

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година V.

У Новом Саду, 30. јануара 1882.

Бр. 3.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 0. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Währingerstrasse 9.) — Претплата све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Позорје

из најновије жалосне игре.

ЛИЦА: Разна, — али понајвише са покуњеним носовима.

Бонту.

Ајао!

Са свих страна.

Шта се то чује?
Да ли ко болује?

Бонту.

Ајао!

Телеграфска жица.

Не болује, — већ то „јао!“
Значи да је већем пао.

Министар фин. Чеда.

Шта, зар и то бити може!
Што ћу, боже, што ћу боже!
Куда ли ћу из те коже!

(Сцена се мења. — Ноћ. — Париз.)

Министар фин. Сеј.

Ко то бакће у сред ноћи?
Кога виде моје очи!

Мин. фин. Чеда.

Ја сам мали Чеда;
Дотера ме беда.
Довуче ме криза
Ево до Париза.
На души ми велик греј,
Господине Сеј.

М. ф. Сеј.

Јест, моје је име: Сеј;
А то за то, да ме сети:
Што посејем, то ћу жњети.

М. ф. Чеда.

Светујте ме сад, —
Je suis très malade!
То је страшна ствар,
Et sans espoir.
Страшно је то, — хеј,
Господине Сеј.

М. ф. Сеј.

Јест, моје је име: Сеј;
А то за то, да ме сети:
Што посејем, то ћу жњети.

М. ф. Чеда.

Шта велите, — шта?
Глуп сам, та Foi!
Не нађем ли овде лека,
Мене срамна пропаст чека.
Не смем ићи dans mon Pays,
Господине Сеј.

М. ф. Сеј.

Јест, моје је име: Сеј;
А то за то, да ме сети;
Што посејем, то ћу жњети.

М. ф. Чеда.

Ох разумем шта то значи;
Ра-ра-зу-зу-мем.
Ви велите: што сам сејо,
То сада да жњем.

Анђели Видела (певају промукло).

шири бири, шури бури
Да се само забашури
Овај јад —
Да с' не шири даље пад.
Мажи, лепи, крпи, пиши,
Рендеиши, чатлаиши, —
Да не види српски свет
Онај чудни кривоцлет,
У ком седи кабинет.

Анђели сложене опозиције.

Тако ли је даклем Немезида хтела!
Викали смо доста из града из села.
Колко је год било самостални гласа,
Бојали се неког из ненад ужаса.
Викало се: стан'те, нису добри пути!
Стан'те, бога ради, — на добро не слуги.
Ал се јавно мњење безобразним рече.
А опасност ево, на брзо се стече.

* * *

А богови силни наших праотаца,
Сачувај нас нових, тешких удараца!
Нека пада Бонту, — а баш и сам Чеда, —
Само невин народ нек не снађе беда!

Калимегданџија.

Шетња по Новом Саду.

СІ.

По бурноме мору нашег народног и политичног живота пловећи и љуљајући се на таласима, што их узбунише бокешки усташи и наметнути митрополити, прошавши поред Скиле Чедине жељезнице и Харивде Бонтуовог банкрутства, стигосмо ономад хвала богу сретно у мирно пристаниште — „шик-ника,“ што га наше одличне госпође приредише у почаст нашим милим глумцима и још милијим глумицама.

У томе мирном пристаништу одморио се и ако само за кратко време брод нашег душевног живота са катарком наше пажње, точковима наше судбине, једрима наших нада и одаком наше огорчености.

Војничка труба огласила је око осам часова у вече да је време поскочити на ноге лагане, те једни командовани беху да направе каре' и у облику „кола“ да опколе непријатеља — лепе забаве и друштвеног весела, а како се у „колу“ том опкољен нашао само празан простор, васељенско „ништа,“ то се увидело, да таквог непријатеља у овоме друштву и нема; други пак латише се по команди оштрих *ножева* и неког *трозубог оружја*, што је налчило на Нептунов тророжац, само што не беше тако велико, те стадоше

немилице *сећи*, *набадати* и *таманити* све оно, што — вегетаријанци не вољу а што беше на столовима тако дивно поређано, да ни који карловачки „благодјејанац“ не би могао замерити.

Столови беху намештени са обе стране дворане и отегли су се у дужину као мемоари Јаше Игњатовића и чинило ми се да и немају краја, док није мој кум на оном крају запевао „многаја љета“, те тако сви увидесмо да има и другог краја, а не само овог, где је седела госпођица Босиљка.

И једна и друга војска владалесу се са свим по упутству Бранка Радичевића. Они тамо држаху се команде:

Цупни, скочи,
Ситно крочи,
Па заведи
Па проведи!

А овим другима је била ратна лозинка:

Кака *чаша*, така *срећа*,
Дајде ону, та је *већа*!

На столићу једном пред позорницом беше од колача вештачки направљена позорница и на њој столић, а за овим седе четири госпе — све од шећера и колача — те играју „фрише фире.“ Уз њих стоји „мајмур,“ који представља „мужа“ (ваљда по оном немачком „мајн' мон“) и држи у рукама „напрстак,“ као да би хтео рећи: Паметније ће бити да шијете својој деци кошуљице —.

Кад се забава ова сутра дан продужила нисам више видео на ономе месту ту *вештачку* позорницу од *шећера*, али сличну сцену играше неко, ко је слађи од шећера — наше *госпе*, да би се одржало оно: *Nulla dies sine linea.*

Што се моје маленкости тиче ја сам спадао у странку, која би се у неку руку могла назвати *клерикалном*, јер смо само *седели*, *јели* и *пили*. За седање за совру употребио сам време, кад сам уверен био да ћу моћи бити најмирнији, да ме неће нико узнемиравати, а то је кад су — *женске бирале* („дамевал“). Посматрајући онај дивно намештени сто сећао сам се бокешких усташа: кад би нешто пустили једно двајестину на оне торте, мајонезе, шунку, печење, индијанске крофне и „шаумролне“ — не би било нужно да се ми сутра дан и по други пут трудимо на преостатке, који су после нас скоро 200 гостију заостали.

Можда би се оваква храна Бокезима боље допа-ла, него ли непрестано што једу „дебелог меса овнујскога,“ а то би и по државу нашу било пробитачније, јер овака јела праве питому нарав и нежан састав тела, те би људи били мирнији и покорнији. С тога би држава добро радила, да заведе у оним крајевима највеће *благостање*, да оне људе размази и омекша, те да видите како би скорим читали по новинама: „Бокешка једна чета завукла се у шуму и играјући „фрише фире“ честила се тортама и пила беле каве.“ — Или: Једна разбојничка чета Кривошијана упала је ноћу у посластичару неку у Котору и однела 200 комада „шаумролна“ и 3000 пуслица.“ — Или: „На-

ша војска нападнута је од 50 које мушких, које женских усташа из јужне Херцеговине, које силом дођоше да се ангажирају на четворку и то у врло великој „колони.“

Ово би управо било неко прелазно стање код Божеза, док се небијасвим цивилизирали, али то прелазно стање неби било тако немилу по нас (Аустријанце), као што је ово садашње њихово прелазно стање, т. ј. кад прелазе тамо куд по нашем свађању не треба. А да и они сами имају воље да се цивилишу, о томе ваљда неће нико посумњати, ко зна, како се они већ и сад заузимају за то, да буду — цивили.

Но мислим да ће повољније бити драгом читаоцу, да се из Кривошија вратимо опет на „пик-ник.“

После првога дела игара, нарочито после друге четворке, настао је „Waffenstillstand,“ примирје, или салонски да се изразим: одмор, Срби кажу „Ruhe.“ Ал' какав ми је и то одмор био, кад сад тек настаде прави рад: једни наздрављају, други куришу на смрт и живот, трећи се куцају и пију, четврти једу, пети пуше, при свем том, што су по дворани висиле на штету ерара обешене таблице, на којима се гости умољавају, да до 12 сах. не пуше.

Здравице су прво падале на оне, којима је цела забава у почаст намењена, т. ј. нашим милим члановима позоришне дружине, па онда вредним и милим привређивачицама ове пријатне српске забаве, нашим врлим Новосаткињама.

Кад смо се разилазили кућама, већ су и свеће по прозорима гореле — можда светлије него при карловачкој инсталацији, а и млекарице и пекари носили су већ свој еспап по кућама као да се и онде неки приватни „пик-ници“ спремају.

Домаћи су већ свуда по кућама поустајали и седајући за „вруштук“ можда премишљали шта ће онога дана кувати за ручак и по коме ће послати — претплату на „Стармали“, јер је већ крајне време, да и ту беду скину с врата, да не чангриза толико због тричаве форинте.

Аб.

Није ми било суђено да будем играч.

— О човече, од кад ја тебе тражим. Обишао сам целу варош, и срећа твоја, што сам те нашао, јер ево сад је четири сахата, а још данас хоћу да те одведем у Н. на бал. Нема ти нигде лепшег уживања него на сеоском балу и да се сад ниси самном састао, пропустио би ту лепу прилику.

Овим речма насрне на ме мој пријатељ Пера, иначе и мој колега, јер обоје беасмо правници.

— Хвала ти на пријатељској љубави, врло сам ти обвезан, али ти најбоље знаш, да ја немам обичај играти и у напред те уверавам, да ме ни сада нећеш на игру навести. Шта бих ја дакле тамо радио? Да ти ваљда завидим на доброј вољи, или да девојке гледам? За то ми није потребе ићи на село; до вече могу стотину лепојчица видети у позоришту.

Тако сам одважно говорио, да сам зацело држао, е ће се мој брат Пера одма окренути и као што је дошао, тако

и одјездити, да другог сапутника тражи. Ал' сам се преварио у рачуну. Пера ми поче описивати све дражи бала и то таким одушевљењем, да сам се већ и сам на балу осећао; тек сам се онда трго, кад ме једна пиљарица путуњом својом поштено у ребра луни и да неби тај јед у мени остао, продерем се на Перу како сам само могао, продерем се: „Нећу ићи! Пунктум!“ и тиме се окренем на десно, оставим мог брат Перу на улици и одем кући.

Запалим лулу, узмем књигу и пекујући пиљарицу бал, Перу, путуњу, извалим се као какав Султан, — на диван.

Тек што сам се наместио и два листа преврнуо, отворе се врата и ко утрчи у собу? Мој пријатељ и колега Пера, који ми опет почне лепоту бала сеоског описивати; — и то са тако живим бојама, да ми се чисто допало.

Та за бога немам ни ја срце од камена, мене је баш дирнуло Перино пријатељство, те сам му пао око врата, а он ме окреће по соби. Да лепе братске љубави!..

Затим се баци у позитуру и као прави говорник стаде ми хвалити моје пријатељство и (— сад долази тек оно право! —) са једном „малом молбом“ изиђе на среду: Речи су му биле просте, али искрене.

— Драги Пајо! Имао би једну малу молбу да је у правим на тебе и надам се... знаш... у великој сам неприлици... знаш...

Ђаволски ти нос има тај Пера: намирисао је тајне пет печата, он већ зна, да сам јутрос добио писмо е новци.

— Ваљда си гдегод захладнео? — запитам са саучешћем.

— Махни се, бога ти, кад би само то било... али помисли само, немам баш ни пребијене паре у џепу.

— То је жалосна ситуација; али ту је лак и савет: кад немаш новаца, немој ићи на бал.

— Јасно је теби говорити, али ја не могу изостати знам зацело, да ће тамо бити и Софија Лазићева, па ја да не будем тамо?... и тако се горко насмејо, да ми је жао било кукавног младића.

И ја се развежих.

— Знаш шта? ево руке, а ево ти и џепа, па сад хајд'мо!

Ко је био срећнији од Пера!...

* * *

Кад су нам кола пред осветљеном, зеленим гранама исплетеном шатром стала баш се свршило прво коло.

Пера утрчи међу играче, а ја седнем на једну клупу пред шатором, одкуд сам веселу младеж сву прегледати могао.

Све сама непозната лица; и да нисам кадкад опазио Перино увек смејуће се лице, бог зна, шта бих мислио, где сам. Једном речи: нисам био у свом елементу.

Из тих мисли тргне ме вика аранжерова.

— За четворку се тражи један играч! Још само један играч.

Сеоски балови обично имају ту слабу страну, да што више играчица има на њима, тим мање играча. И овај наш бал не беше изузетак. Шта не би у оваким приликама играчи радили играчицама за љубав? Трче, јуре од једног до другог и тешко оном, кога зао удес на пут им стави; ухвате га за врат, увуку га немилици и мора

*

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

играти знао, не знао. Атакираће у таким приликама и на самом калуђера.

То сам ја све унапред паметно расудио и да би ме та несрећа мимоишла, пустим главу на астал, а аранжери, мислећи у себи: „но овај се већ насвирао, тај тешко да ће у оваковом положају знати такат држати,“ развиђу се на све стране, да бољу срећу лове.

Већ сам се почео потајно смејати доброј мисли својој, кад уједаред ево ти мог брат Пере, шчена ме за раме и очајним погледом стаде ме вући, „јер је нужда највећа“.

— Ја да играм? Зар ме ти не познајеш?

— Али, драги Пајо, хајде! какав је то млад човек у данашње доба, који не игра?

— Озбиљан млад човек, — одговорих му суво.

— Чини ми се, ти се не бринеш за будућност? Веруј ми, никад нећеш жену добити; ја, с' моје стране да сам девојка, небих се никад удала за таког човека, који ни играти не зна.

Сваке недеље читам статистику рођених и умрлих и приметио сам да се увек више женске деце рађају, него мушких и да зато опет више мушких умиру; тако ваљда ћу и ја моћи добити жену? . . . Али ми Пера опет бригу задао. Ако има право? . . . кад сам био од 10 година добро се сећам — за 7 дана сам се наситио играња. Ваљда сам штогод баш и научио; али ко би знао, колико сам пута ја то све већ заборавио.

— Хајд' мани се! молим те. Та радо бих ја играо, само кад бих знао.

— Та то не смета ништа. Ради само све оно, што твој сусед ради, а ја ћу ти већ оком показивати.

— Али не познајем ни једну играчицу.

— Приказаћу те, ако хоћеш, свима редом.

— Али ћу својом хрђавом игром покварити целу четворку.

— И то не чини ништа. Ко ће знати, да си баш ти покварио игру, а не други ко. Почећемо на ново. А ти знаш, ко репетира, онда се тек добро учи.

Није ту могла више помоћи ни литија; тако ми је напунио главу, да сам се морао предати.

— Хајде де, кад није друкчије, — рекнем и мученичким лицем наумим да устанем. Ал' помислите само ту несрећу! . . . тррррре! . . . на коленима се бели нешто, широко к'о шака! Један безобразни ексер продро ми нове новцате црне чакшире на коленима. Ето сад изволте играти!

И тако они и без моје високе личности одиграше свечано четворку, а ја сам седео до зоре на клупи за столом, погледајући чешће онај кобни ексер, који је моја колена тако немилостиво нагрдио.

Па како донде, тако и после, никог нисам усрећно игром својом.

И шта мислите; јесам ли због тога осуђен на вечито бећарски живот, т. ј. да никад жену недобијем?

Нисам; јербо о ускрсу ће бити години, од како имам женицу, „ко румену ружицу.“

А ако ме ко запита: шта је с' Пером? могу му казати, да се још није оженио, ма да је с' неколико година старији од мене; на сваком балу је „фортенцер“ и још није могао себи жену да — истанцује.

У ВП. 1882.

Прер. Емил Јовановић.

У Ш Т И П Ц И.

△ Није се само *Пешта* заузела за Анђелића, да буде патријар, него и *Будим*. То јест: по *Будим* из *Мартинаца*.

* Чивутски *рабинер* Давид Леви из Вуковара честитао је као што мађарске новине пишу — Анђелићу наименовање. Знам да су се сви Чивути *крстили* од чуда.

○ Неки Шокац *викао* је о *иншталацији* чешће и у невреме „*Живио*“; кад га неко опомену, да нема смисла у невреме *викати*, одговори он: Е па кад ми нису казали *кад* треба да *вичем*!

§ Краљ Вукашин *доказује*, да није Чеда Мијатовић убио српске *финанције*. (Ово је *реваниц*, јер је и Чеда *доказао* да Вукашин није убио Уроша).

+ Приликом *иншталације* *свирали* су „*Анђелићев марш*!“ — Неки држе, да га је „*Стармали*“ у ноте ставио.

☞ Да је сад нешто ова *скупштина* београдска, која је лане *решавала* питање српске *железнице* љубопитљив сам; како *о* сад *гласала*? Ко није био *паметан* а *priori*, ваљда би сад био а *posteriori* (Само што би онда *јефтиније* прошли).

= „*Стари Домишљан*“ *домишљава* се, да *измисли* какав нов сапун, којим ће *опрати* своје *матадоре*; од *прављења* сапуна сав се већ и он сам *зашенурио*.

□ Ко каже да се српска *влада* *слаже* са мађарском, кад ето док мађарска *влада* *наместа* *митрополите*, српска их *скида*!?

= Чеда је *отишао* у *Париз* да *прави* *визиту* *Бонтуу*, но *Бонту* се *извинио* да му не може *вратити* *визиту*, јер је *болешљив*, *пати* од *затвора*.

× Свака *реч* има своју *историју*. Тако *кажу* да је *реч* „*Видело*“ *постала* овако: *Кад* је *Бонту* у *Београду* *правио* неке *операције*, он је *саветовао* некој *господи*: „*Ви делите!*“ И *бист* — „*Видело!*“

§ „*Турском народу*“ није по вољи *најновије* *позоришно* *дело* *Лазе Костића*. То се *заиста* *чудимо*, да му *митрополит*, као што је био *Викентије Јовановић* (о којем је у том *Лазином* *делу* *реч*) није по вољи!

Аб.

Зравица са водом.

Ономад је генерал Скобељев *наздравио* неку *страшну* *здравицу*, али не с *вином* него с *водом*.

И то има смисла, што је баш с *водом* *наздравио*. (Водом се може много шта *опрати*).

Озбиђан предлог.

Највише место на врху нашег црквеног достојанства попуњено је наименовањем. То је факт.

Народни посланици нађоше за добро свршен чин као такав признати, — а за сада им се прилика не даде рећи на то што су хтели рећи.

Ни народ нема куд, него свршен чин трпети, — кад тако решише саборски посланици, којима је народ своје поверење поклатио. Одустало се од онаких манифестација, какве су некад чинили протестанти, при повреди њихове аутономије. — Је ли то добро, или није, то ће време показати.

И ево већ најсамосталније српске новине, доносе извештаје, у којима спомињу „патријарха Анђелића“. Очи засузе поштену Србину кад то чита.

Наименовани може све своје функције обављати већ као митрополит. Са достојанством патријара нису никакве нарочите дужности или права скопчане. Толико година имали смо ми само митрополита. Из пуне велике титуле наименованог, неможемо ми избрисати реч „патријар.“ Али бар не морамо пуну титулу или ту најзначајнију реч употребљивати. — Та и владоци имају своју велику и малу титулу. Па у обичним приликама употребљује се само мала.

Ја предлажем журналистици нашој, и иначе сваком свесном Србину, да ми назив „патријарх“ са поштовањем метемо у оставу и сахрану срца нашег, — да се овом применом не отрца та реч (уз коју иде и назив „свети“). Доста је од нас, кад се већ мора по новинама наименовани спомињати, доста је од нас, ако га називамо наименованим митрополитом.

А свету реч „патријарх“ чувајмо до сретнији времена, да је чисту поклонимо ономе заслужнику, кога права заслуга његова, чиста љубав и слободан избор народа дигне на то достојанство.

То је мој предлог.

З. Ј. Ј.

Са делегација.

Знате ли како изгледа на делегацијама? Знам да не знате, — зато ћу вам казати.

На делегацијама сада изгледа као на егзецирплацу. Министер виче: Gebt! Acht! (То јест иште 8 милијона.)

О плажењу језика.

Кад се дете непристојно влада, па плази језик, — онда му се каже, да ће му попа језик осећи.

Добро. Али кад се попа тако влада, и то на сабору. — кад попа плази језик, ко ће њему језик осећи? — Морао би сам митрополит. Ал он неће (јербо му је брат.)

Даклем, госнодо плебаноши, плазите језике, вама је слободно.

Р.

Ћира. Даклем на мађарској делегацији пала је и та реч, да су Бошњаци и Херцеговци стенице.

Спира. Но, можда баш и нису стенице, само доста тога, да им они не мирише.

Ћира. Било како било. Али ја знам да се људи туже само онда на стенице, кад им дођу у кућу, — али тражити стенице, отимати се о њих, и опет тужити се на њих, — то је нешто сасвим ново.

Ћира Даклем већ и г. Анђелић научио је једну и по речи мађарске.

Спира. Е да?!

Ћира. Он је научио и већ је у Пешти и казао ову реч и то *кесе нем(ам)*.

Спира. А шта су му Они на то одговорили?

Ћира. Одговорили су му: „Ништа, ништа, — може то бити и без кесе.“

Ћира. Даклем Маџари су српско (Трифковићево) „Љубавно писмо“ радо примили, и у њему уживали. То је красно.

Спира. Хеј. хеј, камо наше лепе среће. — и наше и њихове, — да ми само таке, и никакве друге ствари један другом дајемо и један од другог примамо!

Ћира. Кажу ти мени, како се то слаже? — Ми смо ушли у Босну са намером да цивилизирамо. Је ли?

Спира. Тако је.

Ћира. Али узимање Бошњака у нашу војску мени више изгледа као *милиитаризација*, него као *цивилизација*. Шта велиш на то?

Спира. Ћутим као мушица.

Стање воде.

Због тога, што ове зиме није било снега, вода је у рекама тако мала, како давно није била.

Кад би се случајно у каквом високом господину на једаред пробудила савест, па би од гриже њене скочио у Дунав, не би нам се ни удавио. Само би се мало поквасио, (ал то му не би шкодило, на то је он већ навикнут.)

—р—

Жалосно, жалосније, најжалосније.

Жалосно. На Цетињу упразнила је митрополитску столицу — смрт. (О неумитна смрти!)

Жалосније. У Београду упразнила је митрополитску столицу — партајска енергија. (О неумитна партајска енергија!)

Најжалосније. У Карловцима упразнио и попунио је митрополитску столицу *trésvortrefflich ban alisirat* предлог — чији био да би о. (О неумитни предложе!)

Опет наша новија лирика.

Кад је човек у каквој невољи а њему је лакше кад види да није сам, него да има и других смртних људи, који на исти начин страдају. После оног мог дифтеритиса, који сам себи навучао од многог певања о новој години, певајући т. ј. *честитке* у стиховима, ја сам сам себе прославио овде у „Стармалом“, јер кад човека неће други да славе и величају, онда је најбоље да он сам то учини, као што сам и ја чинио изнесав своје честитке овде у листу и пред ону публику, којој нису ни намењени: јер честитке оне намењене беху *иретицистима* „Заставе“, „Јавора“, „Илустр. новина“, „Невена“, „Срп. кола“ и т. д., а сваки ће ми допустити, да се налази још људи у Српству, који нису *иретицисти тих листова*, дакле их се оне честитке не тичу, те на што да их читају?! Па ја сам их ипак изнео пред ширу публику, а у ширу публику спадају нарочито *трбушасте игумани, солгабирови, шивари* и многе *ироте* и *иротинице*.

Но нисам ја сам — а то ми на утеху служи — бомбардован картечима разноситељских захтевања, да будем тумач њихових осећања према благонаклоњеној публици, но има један страдалник, који је читаве *две књиге* написати морао, да протумачи и најфиније ниансе нежних осећања *шисмоношких* према њиховим добротворима, који им благонаклоно допуштају, да им писмоноше смеду читаве године дана доносити *шисма* (н. пр. о томе ко је умро, ко је у Паризу банкротирао, чија се мачка омацала, чија је крмача утекла, ко се развео са женом и т. д.) и *новине*) „Pester Lloyd“, „Kikeriki“, „Bazar“ и т. д.)

Таквим меценатима наравно, да је по примеру Хорацијевог најзгодније излевати осећања у форми „Оде“. За то и налазимо у једној од горепоменутих књига и то у „Постуљону“ једну „Оду“, али не „Оду“ личности каквој, јер не стоји то, да нас само људи, меценати, усрећавају, него има и ствари, које *усрећавају* нас смртне људе, а од ових на првом месту стоји *порез* и његов конкретни репрезентат, *порезна књижица*, па тој порезној књизи пева честитач, односно писмоноша ову „Оду“:

О д а

(шта мислите коме?)

Порезној књизи.

Књижицо, књиге, ред је на Теби.
Хоћеш-ли оду? — О за што не би!

Била у трњу, била у цвећу,
Ти ниси никад казала не ћу.

* * *
Тебе је лако познат' са лица;
Немаш увеза, немаш корица.
Тако си проста — к'о баба стара,
И опет тако пуна — цифара.

* * *
Никоја књига од Тебе тања, —
А цео народ о Теби сања.

* * *
Никоја књига од Тебе мања, —
И опет тол'ко много — издања.

* * *
Другим је књигам' постање спорно;
Ти си без сумње дело изворно.
Јер Ти и душман признати мора
Милијон, и још више извора.

* * *
У многој кући просветна века
Ти си васцела библиотека.
Многи се скоц'о од умна поста, —
Ал Тебе има — па му је доста.

* * *
Школа је наша школа обвезна, —
Ал ипак многи читати не зна;
Из друге књиге баш ни занети, —
Ал Ти и таке учиш памети.

* * *
Још нешто лепо из Тебе сјаји:
— Друга се књига губи, затаји;
Ти си нам увек верно имање,
Нит Те ко иште на прочитање.

* * *
Ој књиге, књиге слава Ти слава!
Вечита бриго порезних глава,
Ко Твојој моћи пркосит' пође, г'
Врашки с' опече, ђаволски прође.

* * *
Неки Те хуле са свезе Твоје,
И веле да си званичне боје,
А то је само потвора ниска, —
Ти си баш доказ слободна тиска.

* * *
Што јесте, јесте; проза си сама:
У Теби нема стиха, песама:
Ал ипак за то близина Твоја
Загрејат' уме људе — до зноја.

* * *
На Тебе пада замерка стална
Да ниси књига сентиментална, —
Ал нађ' ми друге која нам груди
На шири дубљи уздисај буди.

* * *
Нека их, нек Ти налазе мана!
Ти стојиш јача од свих романа,
Јер ко би данас с романа плако?!
— С Тобом у руде и то је лако.

* * *
Па зато и ја у чела зноју
Изваших оду у славу Твоју,
Највиша књиге над свим књигама,
Највиша бриго над свим бригаама!

* * *
Ја знам да ниси на мене спала
Ни Ти ни Твоја слава и хвала, —
На служби стоје Твојојзи слави
Добоши други, — добоши прави.

Друга пак књижица узима човека од *главе* до *пете* или не, него од *пете* до *главе* и честита му овако:

WWW.UNILIB.RS
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

1882.

Осим многих лепих жеља,
Што сам данас за вас снов'о,
Поштовани читаоци
Ја вам желим још и ово :

Ајд' да почнем одоздоле :
Ја вам желим ноге лаке,
А ногама желим сложне
И напредне све кораке.

Коленима вашим драгим
Не знам казат' жеље веће,
Већ у разним незгодама
Да не клецну, — да не клече.

А *врбуху*, — шта ћу њему?
И он има права своји,
Постом нек се не претањи,
Мрсом нек се не прегоји.

Желудцу вам желим снаге,
Нек савлада, нека свари,
Што му груну дипломате
И извесни новинари.

Више стом'ка, с леве стране,
Стоји срце — живо било :
Где год људи лете срећи,
Ту је срце десно крило.

А сад руке, — шта ћу њима?
(Радом, трудом оне сјаје)
Једна нека доста прима,
Друга нека доста даје.

А сад плећа, — та су слаба,
— Терет их је измучио —
Нека плећа буду јача.
Па ма терет — мањи био.

Више плећа врат се диже,
— Нек поједе много сарма !
А да сарме боље прођу,
Не било му с поља јарма.

Кол'ко људи, тол'ко глава,
Кол'ко глава тол'ко људи, —
Ал ја желим, да не буде :
Кол'ко људи, тол'ко ћуди.

Ко саближи разне ћуди,
Извршиће дивно дело ;
То је славно, — ал је главно :
Поштен образ светло чело.

Са овим је мени олакшано, кад видим, да и друге моје колеге — песници — морају да буду тумачи *tyfux* (писмоношких и разноситељских) искрених осећаја, а много пута је то и лакше, него ли своје сопствене осећаје на видик износити. Тако би ја увек пре смео изнети на видик осећаје Аце Зуба неком господину, него ли своје сопствене.

Dixi et salvandi animam meam.

Аб.

Благослов папин.

Сада тек чујемо да је г. Бонту и његово друштво имао нарочити благослов папин. (А ја сам држао да га је Анђелић благословио). —р—

? ? ? ? ?

Кад какав српски попа, — не марим, макар био и прота — прими на себе дужност (наравна ствар: не без добре плате) да српску децу, која на некој мађарској гимназији иначе ни речице српске не чују, да ту децу у свом матерњем језику обучава, — а он ту дужност, која је и и тако обешена на врбов клин, зеписе кредом на дувар или угљеном у оџак, — како би је лакше заборавити могао, — онда се питање рађа: Смели се за таког попу (не марим, макар био и прота) употребити реч: *небрига*.

Одговор. Ако је свештеник, не сме се та реч употребити.

Питање. А за што ?

Одговор. Јер он то не заслужује. Него на против, треба казати: *Бри га!*

Јуридикни уздисај.

Знам да се случају не може судити. Али да кад би се могло, и ја да сам државни тужилац, ја би баш случај довукао у истражни затвор.

Помислите ви само тај случај!

Ми изберемо патријарха. Не буде потврђен. Добро!

Ми изберемо другог патријарха. Не буде ни он потврђен. Добро!

Остане нам још само један владика, кога би народ могао изабрати и кога би и изабрао био, владика Војновић. И таман кад рекосмо „трипут бог помаже!“ и спремисмо се за трећи избор, — а тај једини јоште могући владика учини Анђелићу ту љубав и напрасно умре.

Случај. Случај. — Да богме да је случај, — и још те како жалостан.

Али само кад би ја тај случај могао ухватити за јаку, — гром и пако! обесио бих ја њему таку криминалну акцију, да би се све осврт'о, — т. ј. да сам ја државни тужилац, и да се случај може за јаку ухватити.

Бр.

Нешто лепо.

А. Би-ли ти мени знао казати што лепо из Вршца?

Б. Би.

А. Па хајде реци.

Б. *Расолоширство*.

Чудно време.

Чудно је то време,

Кад у цркви видиш вуке,*)

А жандари и заптије

Беже у хајдуке.**j

△

*) То је било у Италији, као што смо већ у прошлом броју јавили.
**) И то се може читати у новинама.

Новије књиге.

Послате Уредништву на приказ.

Хиљада и једна ноћ. Арапске приповетке са бојади саним сликама. Књига П. Накладом Косте Мандровића у Бечу. Цена 1 фр. 50 новч. или 3 динара. (408 страна).

Одговори Администрације.

Господ. Ђ. Ј у Темишвар Можете свакоме слободно казати: да г. Стеван Живковић тамошњи грађанин, од постанка нашега листа драговољно сам скупља предплату на „Стармали“, за који труд свој не само да нигда није ни једне пребијене паре рабата задржао, него је свагда подпуно платио и онај примерак који њему иде. Ово је прави родољубив скупљач, који налази једину награду за свој труд у томе, што припомаже од своје стране за одржање листа, за који држи да је нашем народу нуждан. Желимо сваком ваљаном српском листу повише оваких родољубних скупљача, као што је г. Стеван Живковић у Темишвару.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своје другом броју за 1882 ове чланке: 1. Ко си ти? Песма (са сликом) од Чика Јове. 2. Проклети ковац. Прича Ј. С. В. (наставак). 3. Незналице, лењивице, песма за малу децу. 4. Мени је стид лагати. 5. Чувај мис'о! 6. Уф! песма (са сликом) од чика Јове. 7. А! песма (са сликом) од чика Јове. 8. Опсена — али природна (са 2 слике). 9. Голуб, песма (по Вилхару). 10. Овејана зрна. 11. Ва-трогасци. (Са сликом) свршетак. 12. Разнолије. 13. Даштања. 14. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу Dr. Jov. Jovanović Wien, Währingerstrasse 9 — „Невен“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 нов. на пола године, и шаље се на адресу
Штампарије А. Пајевића
у Новом Саду.

„СРПСКЕ ИЛУСТРОВАНЕ НОВИНЕ“,
број 13-ти

доноси овај садржај: 1. Забава. На клизавој стази. Приповетка из српскога живота од С. В. П. — 2. Песме: Где је срећа? од Николе В. Ђорића. Ноћ на селу од Петра Ј. Петровића. — 3. Српске старине: Манастир Шишатовца у Фрушкој Гори, од Пантелсимона Јеврића. — 4. Позориште Цар Јован трагедија М. Поповића, оцена Милана Савића. — 5. Преводи: Звездан-Бепе. Новела П. Хајза. — 6. Из разних Крајева: пабирци по мојим ратним белешкама. — 7. Правне поуке: О праву на прибежиште и о издавању злочинаца од др. М. А. П. — 8. Књижевност: Песме Бранка Радичевића, критика од п. — 9. Уметничке новости: Пера Сегединач, Д. А. Славјански. Чарл Бланк. Нова репродукција слика. 10. Научне новости. — 11. Уз наше Илу-страције: Манастир Шишатовца. Смрт Валовскијека. Кав-

кавска девојка. — 12. Друштва. — 13. Књижевне новости — 14. Читалачкој публици. 15. Сlike: Вићентије Поповић од С. Николића. — Шишатовачки уроси од Валтровића — Николића. Манастир Шишатовца од С. Николића. Валовскијева смрт, од Ј. Матејка. Кавкаска цура од К. Лендела. Ђачки растанак силуета Бранка Радучића.

„Српске Илустроване Новине“ излазе сваких 15 дана два пуна табака, а цена им је за Аустро-Угарску 4 фор. полугодишње или на 3 месеца 2 фор., за Србију, Црну Гору 12 динара полугодишње, односно 6 динара на 3 месеца, а за стране земље 12 фор. Претплату у Србији примају све тамошње књижаре, а у осталим крајевима умољена су г. скупљачи, као и накнадна штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Распис награде.

Уредништво овог листа расписује награду од 30—40 фор. за најбољу оригиналну хумореску, која буде штампана до краја јуна у овој листу.

Хумореска нека не буде мања од 3 — а ни већа од 8 страна „Стармаловог“ формата.

Ако ко пошаље свој састав без потписа свога правог имена, нека бар уредништву јави своје име, са уверењем да је хумореска заиста оригинална.

За пресудиоце умолићемо три позната критичара, на којих се пресуду и Матица Српска ослања.
Уредништво „Стармалог.“

ОГЛАСИ.

Кућа са празним плацем у Ст. Пазови бр. 26

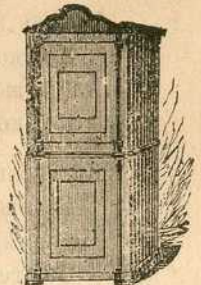
на лепом месту, зидана од тврдога материјала, са више соба, кујном, магазином, шталом, баштом, продаје се из слободне руке под врло пробитачним условима за купце. Упитати ваља власницу куће г. Катарину Вујевић у Н. Саду у кући г. Елисавете Брановачкове, или у Старој Пазови код гг. Пауновића и Јанковића.

КАСЕ

по најновијој американској
системи
сигурне од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици ау цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и од-правља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видети и цене сазнати.

1—35